

ZOMER

‘Ben je niets vergeten?’ vraagt Isa Wieringa aan haar vriend die op het punt staat naar zijn werk te gaan. Isa kijkt ernaar uit een dag het rijk alleen te hebben. Natuurlijk is hij niets vergeten. Jorrit is punctueel en veel beter georganiseerd dan zichzelf. Het zijn de vrijdagse rituelen. Nog even, dan sluit ze de voordeur en kan ze ongestoord haar ding doen.

‘Doe voorzichtig,’ zegt ze na een vluchtige kus.

De zon klimt omhoog aan een wolkeloze hemel. In vestingstad Brielle is de temperatuur nu al opgelopen naar ruim dertig graden. Isa zet snel haar zonnebril op als ze vanuit de koele Jumbo de droge warmte instapt. Met een fles grenadinesiroop en een rol kaakjes in haar rugzak wandelt ze richting de stadspoort, terug naar huis, naar haar afspraakje met de loungebank en een nieuwe podcast. Daar wil ze even goed voor gaan zitten. Ze voelt de warme wind tegen haar gezicht. Ze ruikt de schapen die op de vestingwallen exact binnen de reikwijdte van de schaduw van een boom liggen te wachten op betere omstandigheden. Het geluid van haar slippers matcht met de geur van haar zonnebrandcrème. Het is alsof ze niet alleen het huis maar het hele stadje even voor zichzelf heeft.

Ineens heeft ze het gevoel dat ze achtervolgd wordt. Ze kijkt om zich heen. Tien meter verder draait ze zich om.

‘Waarom volg je mij?’

Geen antwoord.

‘Ga maar naar huis, ik ben je baas niet.’

Een zwart katje gaat zitten en begint te hijgen. Isa doet een stap naar voren en als het jonge ding zijn kop buigt maar niet wegloopt, pakt ze het op en zet het in de schaduw van een struik.

‘Blijf maar lekker uit de zon,’ zegt ze, terwijl ze met haar handen voorzichtig een duwende beweging in de lucht maakt.

Zodra Isa haar weg vervolgt, loopt het katje eigenwijs achter haar aan. Ze zet er stevig de pas in en neemt zichzelf voor niet meer op of om te kijken. Ze loopt door de stadspoort en langs de kleine trapgevelhuizen van de Kaaistraat. Als een auto hard de hoek om komt zetten kijkt ze instinctief om.

‘Mrrieuw...’

Het hoge geluid danst rechtstreeks haar brein in.

Ze belt bij een aantal huizen aan. Bij elke deur wacht hij – ze besluit zonder het te checken dat het een hij is – geduldig op de stoep. Geen van de bewoners kent het sympathieke katje.

Nu loopt ze met in haar ene hand een rol kaakjes en in haar andere een fles grenadinesiroop de Geuzenstraat in, met een tienerkat in haar rugzak.

Nieuwsgierig schuifelt hij door de woonkamer. De bank wordt goed besnuffeld en een poot van de salontafel krijgt een kopje. De deur naar de achtertuin kan op de meeste interesse rekenen, maar die blijft nog even dicht. Isa’s gedachten dwalen af naar Sjoukje. Dat lieve beest werd maar liefst drieëntwintig en maakte zolang ze zich kan herinneren deel uit van het gezin Wieringa. Haar hele kindertijd in Zevenhuizen was ze niet anders gewend dan dat er een kat in huis was. Jorrit heeft geen hekel aan katten, maar hij zit er ook niet om te springen. Ze denkt wel dat ze weet hoe dat komt. Kattenharen op zijn kleding, op de bank, plukjes haar die onder de koelkast verdwijnen; hij zou er ’s nachts wakker van kunnen schrikken.

Als Tom – de naam die als eerste bij haar boven komt – gulzig heeft gedronken uit een schaalje water en de kattenbrokjes die ze snel even bij de burens heeft gehaald luidruchtig naar binnen werkt, wil Isa doen wat ze voor vandaag had gepland: een podcast luisteren waar ze gisteravond langs was gescrold. Graham Samuel is zijn naam en hij schijnt een expert te zijn op het gebied van dromen. Ze laat Tom achter in huis, legt de kussens op de loungebank in de tuin, doet haar oortjes in en gaat languit op haar rug liggen.

<<play>> ‘Laten we het hebben over een grote paradox. Onze eerste twee levensjaren zijn allesbepalend voor onze vorming. Gerekend vanaf de samensmelting van een zaadcel en een eicel zijn de eerste duizend dagen cruciaal, maar we kunnen ons er niets van herinneren! Pas richting ons derde levensjaar ontstaan onze eerste blijvende herinneringen. Dat is toch merkwaardig: dat jouw karakter, de reden waarom jij ageert en reageert zoals jij dat doet is bepaald in een periode die je zelf niet bewust hebt meegemaakt? Vind je het gek dat we...’ <<pauze>>

Terwijl ze een slokje van haar grenadinesiroop neemt, tinkelen de ijsklontjes in het glas. Ze moet even de parasol verzetten, maar wil niets missen van deze podcast.

<<play>> ‘...moeite hebben om te zijn wie we zijn. Om herinneringen op te slaan wordt de taalmodule van ons brein gebruikt. Als we worden geboren, moeten we taal nog gaan ontwikkelen en zo worden de eerste momenten van ons leven buiten de taal om opgeslagen. Pas als we een flinke peuter zijn, is de taalwereld voldoende ontwikkeld om herinneringen op te slaan die op latere leeftijd nog geraadpleegd kunnen worden door ons volwassen brein, waarbij het zeer waarschijnlijk is dat de interpretatie van die vroegste herinneringen met een korrel zout genomen moet worden. Je raadpleegt immers een in kindertaal opgeslagen herinnering met je volwassen brein.

Als het gaat om die herinneringen, is het metaforisch gesproken tot halverwege ons tweede jaar duisternis. Van ons derde jaar tot ons zesde jaar is het schemering en pas vanaf ons zevende levensjaar is het licht. Dat we geen herinnering hebben aan alle gebeurtenissen in onze eerste levensjaren, betekent niet dat er geen herinneringen zijn opgeslagen in ons brein. We kunnen er alleen niet bij. Maar naast ...